

Rutin kring språkkrav

Diarienummer: 2026-147

Antagen: 261001

Revideras: Vid behov

Dokumentansvarig förvaltning: Karin lindblad Rådeclint, Nelly Johansson

Dokumentet gäller för: socialförvaltningen, VO & HVO

Dokumentet gäller till och med: Tillsvdare

1. Inledning

Från och med 2026-07-01 infördes språkrav för äldreomsorgen. Språkravet som införts i socialtjänstlagen lyder så här:

”Den som bedriver verksamhet inom socialtjänstens omsorg om äldre personer ska arbeta för att den personal som genomför insatser i sådan omsorg har de kunskaper i svenska som är relevanta för insatsernas genomförande.”

Språkravet omfattar all personal inom äldreomsorgen, dvs både tillsvidareanställda, visstidsanställda och timvikarier. För att kunna utföra språktester har kommunen systemet Educateit från och med september 2026.

2. Bakgrund

Språkravet i socialtjänstlagen hindrar inte att vi anställer personal som inte har relevanta kunskaper i svenska. I Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2011:12) om grundläggande kunskaper hos personal som arbetar i socialtjänstens omsorg om äldre, framgår att personal som i sin yrkesutövning ger äldre personer stöd och hjälp i dagverksamhet, särskilt boende för äldre eller i hemtjänsten, bland annat bör ha förmåga att förstå, tala, läsa och skriva svenska.

Språkravet betyder att arbetsgivaren ska arbeta för att all personal i äldreomsorgen som genomför insatser har relevanta språkkunskaper. Här omfattas alltså både undersköterskor och vårdbiträden och även personal med andra yrkesbeteckningar.

2.1 Språkliga nivåer

Regeringen bedömer att Gers B2 är den nivå av kunskaper i svenska språket som är relevant för att genomföra insatser i äldreomsorgen. Det är alltså Gers B2 som arbetsgivarna ska *arbeta för* att personalen har. Det finns inget krav på att alla ska ha Gers B2. Kommuner som länge arbetat med språktester, anser att B1+ eller B2 Funktionell (nivåer skapade av Educateit) är rimliga nivåer. Det är också de kraven vi arbetar efter.

B1+

Om man har uppnått B1+ kan man förstå huvudinnehållet i sådant man hört eller läst, både vad gäller konkreta men även i viss mån abstrakta ämnen, när det presenteras på tydligt standardspråk. Man kan delta i samtal som gäller vardagliga men även till exempel arbetsrelaterade situationer. Man kan beskriva erfarenheter och händelser på ett relativt tydligt sätt. Man kan även producera sammanhängande texter om ämnen, både välkända men även mer allmänna, på ett relativt tydligt sätt, om än med vissa språkliga och formella brister.

B2 Funktionell

Om man har uppnått Educateit Funktionell B2 kan man hitta och ta till sig relevant information och förstå allmänna råd och detaljerade instruktioner. Man kan delta i och hålla igång samtal om olika ämnen utan att det uppstår missförstånd. Man kan dokumentera skriftligt på ett tydligt och

begripligt sätt, om än med vissa språkliga och/eller formella brister. Educateit Funktionell B2-nivå är väl beprövad och har tagits fram för att användas för yrkesroller som normalt kräver en gymnasial yrkesutbildning. Funktionell B2 innebär att den språkliga nivån inte fullt ut uppnår formell B2 enligt GERS/CEFR men ändå bedöms vara tillräcklig för ändamålet.

3. Roller och ansvar

Systemansvarig Educateit: Nelly Johansson, Personalenheten
Projektansvariga: Karin Lindblad Rådeclint, Mona Hedestig
Huvudansvar för genomförande av språktest: Enhetschef
Praktiskt genomförande: Enhetschef/samordnare

4. Språktester

Testet innehåller tre delar: läsförståelse, tal och skrift. Testet har en maxtid på 1 timme och 22 min, med en snittid på ca 35 min. Avsatt 1 timme för medarbetaren. Testet kräver antingen legitimering via BankID eller inloggning via pinkod.

Personen som gör testet kommer att övervakas via enhetens kamera och mikrofon. Övervakningsfilm granskas av Educateit innan testet bedöms av företagets pedagoger.

Testresultat visar vem som testats, vilket test och projekt som använts, datum, resultat och status. Resultat kan filtreras på test, projekt, nivå och datum, sorteras i olika ordning och exporteras till Excel för statistik och vidare analys.

Standard är att resultat som kommer in under kontorstid bedöms till nästkommande vardag. Fördröjningar kan bero på att testet ej er komplett eller att pedagogerna begärt omtest; status och pedagogens kommentar visar varför resultatet ännu inte är färdigt.

Testresultat är giltiga i upp till tolv månader. Söderköpings kommun har valt sex månader som spärr för ny bokning av ett bedömt test. Om en kandidat söker flera tjänster kan en systemadministratör flytta ett befintligt test från ett projekt till ett annat, och en ny inbjudan kan stoppas när ett aktuellt resultat redan finns.

4.1 Omtest och regelbrott

Pedagogerna granskar aktivitetslogg och övervakningsfilm. Ibland behöver personen göra ett omtest när denne har pratat eller skrivit för lite så att det inte går att genomföra en bedömning av testet.

Vid misstanke om hjälp, upprepade avbrott eller andra regelbrott skickas omtest med förklaring. Om testtagaren även vid omtest bryter mot reglerna kan resultatet förbli ej komplett; kommunen kan kontakta supporten om den vill förstå ett specifikt fall.

4.2 Språktester vid rekrytering

Vid all rekrytering till arbete inom äldreomsorgen ska det framgå i annonsen att språktest ingår i rekryteringsprocessen. Har den sökande en svensk avslutad universitets-/högskoleutbildning är dessa undantagna från att språktestas.

Den som håller i rekryteringen ansvarar också för att testning sker, det är vanligtvis enhetschef eller samordnare.

Språktest blir en del av bedömningen inför läkemedelsdelegering, nedre gräns för acceptabel nivå är B1+.

Personer med läs- och skrivsvårigheter ska visa upp ett intyg om sina svårigheter. Testet kan då anpassas i enlighet med detta.

Testning sker efter urval inför eller efter intervju. Information skickas om testning, uppnås testresultat B1+ /B2 Funktionell kan den sökande därefter bli kallad till intervju. Tester kan genomföras både hemifrån eller i anslutning till intervju, företrädesvis från mobiltelefon. Enhetschef avgör när detta ska genomföras. För att göra testet loggar man in via en länk med BankID. OBS – för sökande med skyddade personuppgifter behöver särskild hantering tillämpas, ta då kontakt med systemansvarig.

När testet är genomfört, får testaren tillbaka ett resultat att ta ställning till. Vid acceptabel nivå på testsvar bjuds den sökande in till intervju och processen fortgår enligt rekryteringsprocessen. Nedre gräns för acceptabel nivå för anställning är B1+ för timvikarier och B2 Funktionell för tillsvidareanställda.

Testresultat för individer som anställs förvaras i personakt. För de individer som inte anställs gallras testresultat.

För den som inte uppnår acceptabel nivå ges återkoppling om detta samt rekommendation av språkhöjande insatser krävs innan det är aktuellt med arbete.

4.3 Språktester befintlig personal

Under perioden 2026-09-01 till och med 2027-03-31 ska alla befintliga medarbetare inom äldreomsorgen testa sina språkkunskaper. Det gäller:

- Chefer
- Vikarier och tillsvidareanställda inom hemtjänsten
- Vikarier och tillsvidareanställda på särskilt boende
- Vikarier och tillsvidareanställda på Seniorcenter och dagverksamhet
- Vikarier och tillsvidareanställda inom hälso- och sjukvården

Undantagna från språktest är medarbetare med universitets-/högskoleutbildning.

Respektive chef lägger upp testningen på det sätt som är bäst för verksamheten via mobiltelefon eller dator. Testresultat förvaras i personakt.

Enhetschef ansvarar för att tillsammans med medarbetaren ta fram en handlingsplan för de medarbetare som testas och inte uppnår acceptabel språknivå.

5 Stödjande insatser

5.2 Fortbildning via Nyströmska

Nyströmska erbjuder fortbildning i 10 veckor via Merit. Varje medarbetare som genomför fortbildningen ska ha en handledare. Handledare och enhetschef har också tillfällen att delta i.

I samband med fortbildningen ansvarar enhetschef för testning före och efter utbildning av medarbetare som genomför utbildningen.

5.3 Språkstödjande app

Språkstödjande app från Educateit kommer testas som pilot på några enheter.

5.4 Språkombud

Språkombud på arbetsplatserna behöver formas och utses.

6 Kontaktuppgifter Educateit

Akuta ärenden: 08-442 44 30 **E-post:** support@educateit.se
Övriga ärenden Erik. erik.landfeldt@educateit.se